Gemeente Helmond

Aan de leden van de gemeenteraad

Raadsinformatiebrief 120

Helmond, 8 november 2022 Zaaknummer: 51233683
Onderwerp: Evaluatie Diftar bij laagbouw

Geachte leden van de gemeenteraad,

Eind 2020 is de Kadernotitie Afvalbeleid Fase 2 vastgesteld met als doel om meer gescheiden afval in te zamelen en de hoeveelheid restafval te verminderen. Vandaar dat op 1 januari 2021 het Diftar-systeem is ingevoerd (te beginnen in de laagbouw). Om die invoering en de periode na de invoering goed te begeleiden is er ingezet op extra communicatie (over belang van afval scheiden), promotie Afvalapp en de scheidingswijzer, gratis omruilen containers, invoering mobiele Grondstoffen Inleverpunt - GRIP, introductie afvalcoaches en realisatie luierinzameling.

Op 13 oktober 2021 is uw raad via raadsinformatiebrief 119 op de hoogte gebracht van de bereikte resultaten over de eerste zes maanden van 2021. In deze brief informeren we u over de resultaten van heel 2021. Ook nemen we in de evaluatie een deel mee van de cijfers van 2022.

Resultaten invoering Diftar en flankerende maatregelen
Sinds 1 januari 2021 zien we in Helmond een vermindering van het restafval en een verbetering van de afvalscheiding.

- De hoeveelheid restafval is gedaald met 68 kg/inwoner (van 238 kg in 2020 naar 170 kg in 2021).
- Ook blijkt uit de evaluatie dat de soorten afval beter gescheiden worden:

Soort afval	Stijging in kg / inwoner
Groente-, Fruit- en Tuinafval (GFT)	14
Plastic verpakkingen, metalen verpakkingen en drankkartons (PMD)	9
Glas	1
Papier	0,8
Textiel	0,3

- Het aantal ledigingen van de restafvalcontainers is met ongeveer 50% afgenomen ten opzichte van dezelfde periode vorig jaar. Bij het scheiden van GFT-afval zien we dat de hoeveelheid ledigingen is gestegen met ongeveer 12%.
- De mate van afvalscheiding (scheidingspercentage) is toegenomen van ongeveer 50% (2019 en 2020) tot 63% (2021).
- De aparte ingezamelde wegwerpluiers dragen niet bij aan een betere afvalscheiding en ook niet aan het verminderen van restafval. De luiers worden namelijk als restafval verwerkt. Dit komt omdat er bij de luierrecyclelaars op dit moment geen capaciteit beschikbaar is. De luierinzameling is dus enkel een service richting de inwoners.

Bijplaatsing en dumping
Een van de grootste zorgen bij de invoering van Diftar was de angst voor meer bijplaatsing en dumpingen. Daarom heeft er extra monitoring plaatsgevonden in de openbare ruimte. Dat is gedaan via het reinigingsdienstenafval van de wijkveger (veegvuil). Dit veegvuil bestaat uit zwerfafval, bijplaatsing en dumping. In 2020 werd 672 ton veegvuil opgehaald, in 2021 is dit aantal opgelopen tot 1012 ton. De inschatting is dat 80% van het veegvuil bestaat uit bijplaatsing. Er is dus in 2021 sprake van een toename van bijplaatsingen (omgerekend circa 3,6 kg/inwoner). Vermeldingswaardig is dat als gevolg van corona in 2021 er minder capaciteit beschikbaar was voor handhaving. Sinds 2022 is er ingezet op handhaving om bijplaatsing en dumping te verminderen.

Ontwikkelingen in 2022
De evaluatie richt zich op het verkrijgen van een beeld als het gaat om 1 jaar na de invoering van Diftar. Om een voortgaande ontwikkeling te schetsen, zijn ook de inzamelcijfers van januari tot en met augustus 2022 meegenomen. Hieruit kunnen geen conclusies voor het hele jaar 2022 worden getrokken. De voorlopige cijfers van 2022 laten wel zien dat het effect van de ingevoerde maatregelen doorzet. Zo tonen de eerste acht maanden van 2022 een verdere afname van het restafval van 9% ten opzichte van dezelfde periode in 2021.

Conclusie
De invoering van de verschillende maatregelen uit Kadernotitie Afvalbeleid Fase 2 hebben een positief effect. In de kadernotitie Afvalbeleid Fase 2 was voorspeld dat door de invoering van Diftar in de laagbouw de afvalscheiding zou uitkomen op 68% en 152 kg restafval/inwoner in 2021. Deze doelstelling wordt naar verwachting eind 2022 gehaald. Op dit moment is het daarom geen aanleiding om aanvullende maatregelen te nemen (bijvoorbeeld een sterkere verhoging van het variabele tarief of het verlagen van de ophaalfrequentie) om de scheidingsresultaten verder te beïnvloeden. De verwachting is dat met de volledige realisatie van de gescheiden GFT-inzameling bij verzamelvoorzieningen in 2023 en de invoering van Diftar bij verzamelvoorzieningen per 1 januari 2024 de doelstelling van 100kg en 75% scheiding in 2025 gehaald kan worden.

Bijlage
- Evaluatierapport van het huishoudelijke afvalbeleid 2021

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Helmond,

mevr. P.J.M.G. Blanksma-van den Heuvel
burgemeester

H.J. de Ruiter
secretaris

EVALUATIE VAN HET HUISHOUDELIJK AFVALBELEID 2021

Gemeente Helmond

JMA

EVALUATIE VAN HET HUISHOUDELIJK AFVALBELEID 2021

Gemeente Helmond

JMA, oktober 2022
Utrechtseweg 9, 3704 HA Zeist
T. 030 699 15 99 - info@jma.nl
www.jma.nl

Inhoudsopgave

Samenvatting 4
1. Inleiding 6

2. Uitgangspunten, gevoerd beleid en ontwikkelingen 2021 7
2.1 Uitgangspunt 2019/2020 7
2.2 Gevoerd beleid 2021 7
2.3 Relevante ontwikkelingen in 2021 9

3. Resultaten gevoerd beleid 2021 10
3.2 Service 10
3.2.2 Ervaringen service en dienstverlening inwoners 10
3.3 Milieurendement 11
3.3.1 Inzamelresultaten 11
3.3.2 Mate van afvalscheiding en sorteeranalyse 13
3.3.5 Resultaten van het de GRIP-wagen 15
3.4 Kosten 15

4. Conclusies 16
4.1 Conclusies gerealiseerde maatregelen 16
4.2 Conclusie 17

5. Doorkijk en aanbevelingen 18
5.1 Ontwikkelingen 2022 18
5.2 Doorkijk middellange termijn (t/m 2025) 18
5.3 Aanbevelingen versnellen leercurve inwoners 19

Bijlage 1: Vastgesteld beleid Fase 2 21
Bijlage 2: Communicatie uitingen 2021 22
Bijlage 3: Voorlopige resultaten 2022 25

Samenvatting

Gemeente Helmond volgt de Rijksdoelstelling voor afval en afvalscheiding (VANG-doelstelling). De ambitie is om afval zoveel als mogelijk te voorkomen en dat wat toch wordt aangeleverd zo goed mogelijk te scheiden. Het landelijke doel was minstens 75% afvalscheiding, met maximaal 100 kg restafval per inwoner in 2020. Helmond heeft hierbij als gemeentelijke doelstelling om tot 75% afvalscheiding te komen in 2025 en vanuit daar nieuwe doelen te stellen voor de toekomst. In deze inventarisatie en evaluatie wordt de huidige stand van zaken over de afvalinzameling in gemeente Helmond en de mate van afvalscheiding geëvalueerd. Heeft de invoering van het vastgestelde afvalbeleid voor fase 2 bijgedragen aan het behalen van de gestelde doelstellingen? En hoe doet de gemeente het ten opzichte van de VANG-doelstelling en haar eigen prognoses uit het stappenplan om daar te komen?[1] In de onderstaande tabel worden de maatregelen (incl. verwachting en resultaat) samengevat.

Maatregel	Verwachting	Resultaat
Diftar (alleen voor de laagbouw)	Scheidingspercentage van 68% en gemiddeld 152 kg/inw/j restafval.	Scheidingspercentage van 63% en gemiddeld 170 kg/inw/j. 2x mogelijkheid tot containerruil.
Gft-inzameling verbeteren	17 kg/inw/j betere scheiding, met name voor de hoogbouw en appartementen.	Een verbetering is gerealiseerd met een stijging van 14 kg/inw/j. Scheiding voor de hoogbouw is gereed per 01-01-2023. Gratis om te ruilen voor een groter exemplaar.
Optimalisatie van de milieustraat	Lager aanbod grof afval op de milieustraat door verscherpt toezicht en invoering staffeltarief.	Verlaging van grof restafval van 45 kg/inw/j naar 34 kg/inw/j. Gedeeltelijk onder invloed van toegangscontrole[2].
GRIP wagen	Hogere mate van afvalscheiding.	3 keer 1 week inzet leverde 0,67 kg/inw/j op. Er kwamen 2.157 bezoekers langs. De opkomst was gering en kan verbeterd worden in samenhang met de KCA-wagen.
Inzet afvalcoach	Actieve inzet wat leidt tot de juiste uitwerking van het afvalbeleid onder inwoners.	Beperkt ingezet vanwege corona. Wel beschikbaar geweest voor vragen en zichtbaar in de wijken met het GRIP, waar dat mogelijk was.
Verhogen communicatie	Ter ondersteuning van het beleid, doelgericht en frequenter communiceren. Inwoners actief bereiken en informeren. Hiermee stimuleren tot betere afvalscheiding.	Een communicatieplan is opgesteld en wordt uitgevoerd (game, posters, filmpjes, gemeentelijke communicatiekanalen, E-loket om ledigingen in te zien)
Alle maatregelen	Verlaging van de kosten per huishouden van €7,40 tot €9 per jaar.	Verlaging van de directe en indirecte kosten per huishouden van circa €20 op jaarbasis.

Figuur 1: Verwachting en resultaten van het afvalbeleid fase 2 (2021).

Zoals gebruikelijk in het afvalbeleid kunnen de behaalde resultaten en ervaringen van 2021 beschreven worden aan de hand van de afvaldriehoek (service, milieurendement en kosten).

Service

Onder invloed van het vastgestelde beleid (bijlage 1) is de service van de gemeente op enkele punten gewijzigd:

- Diftar als inzamelstrategie: Diftar is ingevoerd voor de laagbouw. Per lediging betaalt men €5,00 voor een 140 liter restcontainer en €8,60 per lediging voor een 240 liter restcontainer, bovenop het vastrecht. Men betaalde voorheen één tarief voor de gehele afvalinzameling.
- Optimalisatie van de milieustraat: Het afsprakensysteem voor de milieustraat dat vanwege corona is ingevoerd, is voortgezet in 2021. Dit betekent dat er vooraf een afspraak moet worden ingepland. Hiermee worden o.a. drukte en lange wachttijden aan de poort voorkomen, en worden inwoners van andere gemeenten niet toegelaten.

[1] *In de evaluatie wordt 2021 niet alleen vergeleken met 2020, dit met het oog op invloed van COVID op de afvalinzameling. Waar nodig worden resultaten van 2019 toegevoegd aan de evaluatie voor een goed beeld.*
[2] *Inwoners van buiten de gemeente en bedrijven kunnen niet langer toegang krijgen tot de milieustraat.*

- Inzet GRIP-wagen: Inwoners kunnen klein grof afval aanleveren en hoeven daarvoor niet naar de milieustraat. De GRIP-wagen is in april voor de 1e maal ingezet. Eind juni is de 2e inzet geweest en begin november de laatste voor 2021.
- Inzet afvalcoach: In Helmond zijn vanaf eind april 2021 twee afvalcoaches actief om inwoners te informeren en activeren het nieuwe afvalbeleid. De coaches zijn op verschillende mediakanalen geïntroduceerd en hebben ze o.a. een bijdrage geleverd wat betreft de bemensing van de GRIP-wagen.
- Verhogen van de communicatieve inzet: Er is een communicatieplan uitgewerkt. In het tweede kwartaal zijn de eerste resultaten hiervan zichtbaar geworden middels posters, video's, een game en de inzet van de Afvalapp en social media. Na de zomervakantie is de campagne zichtbaar worden. De boodschap werd vanaf dat moment continu uitgedragen.
- Inwonersenquête: In 2022 is middels een inwonersonderzoek de beleving van de inwoners over het gewijzigde afvalbeleid gepeild. Gemiddeld gezien wordt 2021 iets minder goed beoordeeld dan 2020 op afvalinzameling en de mogelijkheid tot afvalscheiding.
- Bezwaren en inwonersvragen: In 2021 zijn er aangaande het nieuwe beleid zowel bezwaren als inwonersvragen binnengekomen over verschillende onderwerpen. Dit was voornamelijk naar aanleiding van de gewijzigde vorm van de afvalstoffenheffing en de fasering van de invoering van diftar (eerst laagbouw, dan hoogbouw).

Milieurendement

Met de invoering van de maatregelen uit fase 2 werd gestuurd op een afname van het aangeboden restafval (doel: 152 kg restafval per inwoner, per jaar (fijn + grof) met een scheiding van 68%. De uitgangsituatie (2020) was hierbij als volgt: Totaal 511 kg afval per inwoner, per jaar ingezameld, waarvan 238 kg restafval (193 kg fijn en 45 kg grof). Hiermee werd circa 53% van het afval gescheiden aangeleverd. In 2021 blijken deze cijfers verbeterd te zijn tot: Totaal 465 kg afval per inwoner, per jaar, waarvan 170 kg restafval (136kg fijn en 34kg grof). Hiermee werd circa 63% gescheiden aangeleverd.

Uit de resultaten blijkt dat de gemeente Helmond goed op weg is naar de beoogde doelstelling (minder restafval en betere scheiding), maar deze nog niet behaald heeft. Met name GFT wordt nog altijd veel als restafval aangeboden. Het realiseren van gescheiden GFT inzameling in de hoogbouw zal een positieve bijdrage aan leveren aan verdere afname van het aanbod restafval. Gezamenlijk met de actieve communicatie en de verder inzet van de afvalcoaches kan het doel van 68% afvalscheiding gedurende 2022 behaald worden. De afname van het totaal aangeboden afval is voornamelijk te verklaren aan een grotere mate van hergebruik (kringloop) en bannen van niet-Helmonders op de milieustraat. Echter blijkt er ook een toename van het aantal bijplaatsingen te zijn van circa 3,6 kg/inw./jr. Echter blijkt deze situatie beheersbaar te zijn.

Kosten

De verwachting (een kostenbesparing op de gemiddelde afvalstoffenheffing) blijkt behaald te worden. Uit de vergelijking van 2020 en 2021 blijkt een kostenvoordeel op te treden, waaraan diftar een bijdrage heeft geleverd. Echter vanwege een aantal externe factoren met effect op de afvalstoffenbegroting (2020) merken inwoners nog weinig van de besparing en betaalt men gemiddeld meer afvalstoffenheffing in 2021 dan in 2020. Het doel, het beheersbaar maken en houden van de kosten, wordt wel behaald. De kosten waren, in de situatie voor diftar, harder gestegen dan nu het geval is.

Doorkijk

De gemeentelijke doelstelling van 75% afvalscheiding en 100 kg restafval per inwoner per jaar zal met de beoogde inzet, gescheiden GFT inzameling en diftar in de hoogbouw, behaald worden. Naar verwachting zal de doelstelling begin 2024 bereikt worden. Het is echter belangrijk om de vervolgstappen/mogelijkheden al mee te nemen. Passende mogelijkheden die het aanbod van (rest)afval verder kunnen verlagen en afvalscheiding kan laten toenemen zijn als volgt:

- Een frequentieverlaging van de inzameling van restafval om een verdergaande impuls te geven aan afval scheiden, nadat de grootste effecten van diftar zijn behaald (invoering 2025/2026).
- Plaatsen van centrale wijkgerichte inzamelvoorzieningen voor PMD. Een uitgebreidere inzamelsystematiek zal een verhoogd scheiding bewerkstelligen, en daarmee een verdere reductie van het restafval.
- Het verhogen van de prijsprikkel (variabel tarief) op het restafval. Hiermee wordt de prikkel voor inwoners om restafval te reduceren sterker. Hierbij kan ook gedacht worden aan het loslaten van de 6 ledigingen, meegenomen binnen het huidige vastrecht.

1. Inleiding

De gemeente Helmond volgt de Rijksdoelstelling voor afval en afvalscheiding, de VANG-doelstelling (Van Afval Naar Grondstof). De VANG-doelstelling schrijft voor dat iedere inwoner in 2020 maximaal 100 kg restafval (fijn + grof) mag aanleveren en het hergebruikpercentage voor huishoudelijk afval 75% dient te bedragen. In 2025 wordt gericht op een verdere reductie van het restafval tot 30 kilo per inwoner en wordt toegewerkt naar een volledig circulaire economie. In 2050 moeten we met elkaar een circulaire economie hebben, waarin afval nauwelijks nog bestaat. Deze doelstellingen vragen naast een evaluatie van het huidige beleid ook om een doorkijk naar de toekomst.

In 2014 is de Kadernotitie Afvalbeleid 2014-2022 door de gemeenteraad vastgesteld. Hierin zijn de ambities van het afvalbeleid in Helmond vastgesteld tegen de toen geldende landelijke ontwikkelingen. Inmiddels zijn de landelijke doelstellingen flink aangescherpt. Het streven is een circulaire economie met meer grondstoffen en hergebruik en minder restafval. De gemeente Helmond wil aan de landelijke doelstellingen, en de gestelde ambities in de Kadernota voldoen, maar wil dit op een haalbare en realistische wijze invullen. In lijn met deze ambities heeft gemeente Helmond een gefaseerd plan opgesteld waarin stapsgewijs de doelstelling behaald kan worden.

Na het succesvol implementeren van fase 1, heeft gemeente Helmond verdere maatregelen getroffen in fase 2. De kadernota fase 2 is in 2020 vastgesteld er per 1 januari 2021 ingevoerd. Bijlage 1 geeft een samenvatting van het voor fase 2 vastgestelde beleid. Hierin staat het belang van kwalitatief goed hergebruik van grondstoffen hoog in het vaandel. In de komende jaren (2020-2025) wordt toegewerkt naar een hergebruik van 75% en een actieve vermindering van de hoeveelheid fijn + grof restafval. Vanuit het landelijke VANG-beleid wordt voor de periode 2025 en verder gestreefd naar scheidingspercentage van 90% en een minimalisatie van het aanbod restafval. Hiermee zet de gemeente Helmond de ambities vanuit het VANG-beleid uit, in een voor haar realistische en haalbare tijdlijn.

De effecten en prestaties van afval- en grondstoffenbeleid worden inzichtelijk gemaakt aan de hand van de zogenaamde afvaldriehoek (zie figuur 2). Wijzigingen in beleid hebben effect op de service die inwoners ervaren, de kosten (voor zowel inwoners, als gemeente) en het behaalde milieurendement. De drie elementen zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden en iedere genomen maatregel heeft effect op de gehele driehoek. Uiteindelijk is het doel om een pakket aan maatregelen/acties te vinden dat uitvoerbaar en haalbaar blijkt, op basis van de effecten binnen de afvaldriehoek. In deze evaluatie wordt aan de hand van de afvaldriehoek inzichtelijk gemaakt wat de prestaties en resultaten zijn.

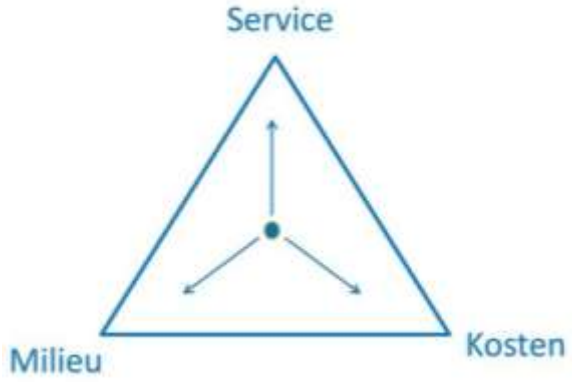

Figuur 2: de Afvaldriehoek

Dit rapport behandeld ten eerste de voorgenomen acties voortkomend uit de kadernotitie fase 2 en een korte noot over de effecten van corona in 2021. Ten tweede worden de resultaten en hiermee gepaard gaande conclusies gedeeld ten aanzien van de prestaties in 2021. Tot slot wordt er een voorzichtige doorkijk gegeven voor de toekomst.

2. Uitgangspunten, gevoerd beleid en ontwikkelingen 2021

Het doel van fase 2 van de huishoudelijke afvalinzameling in Helmond staat in het teken van het verhogen van de scheiding van grondstoffen tot 75% en daarmee het behalen van een reductie van het aanbod restafval tot 100 kilo per inwoner in 2025. Daarnaast heeft de gemeente als doel gesteld om de kosten voor de afvalinzameling en –verwerking (en daarmee de hoogte van de afvalstoffenheffing) beheersbaar te houden. Dit hoofdstuk gaat in op de uitgevoerde maatregelen in 2021 om deze doelstellingen te behalen. Ook wordt stilgestaan bij enkele externe ontwikkelingen die in 2021 invloed hebben gehad op het scheidingsgedrag van inwoners.

2.1 Uitgangspunt 2019/2020

Gemeente Helmond heeft in 2021 ingezet op maatregelen om de doelstellingen te behalen. Uitgangspunten in 2020 (2019) waren hierbij als volgt:

- Service: goede mogelijkheden tot scheiding aan huis, behalve GFT in de hoogbouw.
- Milieurendement: 53% scheiding (51% in 2019) met 238 kg/inw restafval (245kg/inw. In 2019).
- Kosten: hoogte basistarief afvalstoffenheffing: €213,12 voor 140 liter containers (€203,40 in 2019).

2.2 Gevoerd beleid 2021

In het figuur staan de voorgenomen acties conform kadernotitie fase 2 en de uiteindelijk behaalde resultaten van 2021.

Beoogde maatregelen kadernotitie fase 2	***Uitgevoerd in 2021***
Verhogen communicatieve inzet	*Ja*
Diftar invoeren (laagbouw)	*Ja*
Gescheiden inzameling GFT mogelijk maken (hoogbouw)	*Nee*
Inzet GRIP-wagen	*3x maal ingezet*
Milieustraat optimaliseren	*Voortzetting ingeslagen weg 2020*
Inzet afvalcoach	*Ja, maar wel gehinderd door beperkende maatregelen COVID*

Figuur 3: Beoogde en uitgevoerde maatregelen 2021.

<u>Verhogen van de communicatieve inzet</u>

De afdeling communicatie heeft het afgelopen jaar een belangrijke rol gespeeld in het verkondigen van het nieuwe beleid en in de beantwoording van politieke- en inwonersvragen. Begin 2021 hebben inwoners aangegeven dat ze graag een brief hadden willen ontvangen over de aanstaande wijzigingen in het beleid. Inwoners die minder bekend zijn met de reguliere communicatiekanalen van de gemeente (website, social media, een Nee-Nee sticker op de brievenbus hebben en niet naar Helmond TV kijken) hebben daardoor informatie kunnen missen. Uiteindelijk is in februari 2021 daarom alsnog besloten tot het verzenden van een brief aan huis met de doorgevoerde beleidswijzigingen, dit in combinatie met de werking van het nieuwe belastingsysteem. Alle relevante informatie ten aanzien van het afvalsysteem is vanaf dit moment per brief aan huis medegedeeld aan inwoners. Dit betreft o.a. informatie ten aanzien van het uitstel voor diftar in de hoogbouw.

Gedurende de invoering van diftar was sprake van een reactieve communicatie. Dit is voornamelijk terug te voeren tot het, relatief late moment van besluitvorming. Dit, gepaard met, onderbezetting op de afdeling communicatie en de vele raadsvragen die gesteld werden, zorgden voor onvoldoende tijd om een overkoepelend communicatieplan op te stellen. In de hierop volgende periode is hard gewerkt naar een overgang tot een proactief communicatiebeleid. De gemeente heeft daarbij flink ingezet op extra communicatie uitingen rondom afvalscheiding en het nieuwe diftar beleid en heeft in mei een

campagne gestart om inwoners te ondersteunen in het scheiden van hun afval en daarbij zo min mogelijk restafval te produceren. Hoe minder (rest)afval in de container komt, des te minder inwoners daarmee hoeven te betalen. De slogan was dan ook '*Afvalscheiden: doe mee, goed voor je portemonnee'*. Om inwoners goed te bereiken, ook ten tijde van corona, zijn video's gemaakt waarin bekende en minder bekende Helmonders tijdens dagelijkse taken zoals koken, tuinieren en schoonmaken laten zien hoe zij hun afval gescheiden aanleveren. Deze video's zijn vervolgens breed gedeeld via verschillende kanalen. Daarnaast zijn er verspreid over de stad posters opgehangen en is een *serious game* ontwikkeld. Door de game te spelen wordt het bewustzijn van de inwoners over hun afvalgedrag verhoogd en krijgt men nieuwe inzichten. In bijlage 2 worden alle communicatieve uitingen uit 2021 samengevat.

Diftar per lediging voor de laagbouw

Diftar is ingevoerd voor de laagbouw. Inwoners van de laagbouw betalen hiermee niet langer één vast tarief voor de inzameling van huishoudelijk afval, maar betalen een basisheffing, plus een variabel tarief per lediging van de restafvalcontainer. Hierbij wordt nog altijd onderscheid gemaakt tussen het gebruik van een 140 liter of 240 liter minicontainer voor restafval. Binnen het vastrecht dat inwoners betalen kunnen zij kosteloos 6 maal de minicontainer voor restafval aanbieden voor lediging. Vanaf de 7de lediging dient men het variabele tarief te voldoen. De afvalstoffenheffing is daarmee als volgt opgebouwd:

	Vast tarief 2019	Vast tarief 2020	Vast tarief 2021	Variabel tarief 2021
Laagbouw 140 liter	€ 203,40	€ 213,12	€ 197,46	€ 5,00/lediging Vanaf 7e lediging*
Laagbouw 240 liter	€ 235,44	€ 246,72	€ 219,06	€ 8,60/lediging Vanaf 7e lediging*
Hoogbouw	€ 203,40	€ 213,12	€ 237,46**	Nog geen diftar

Figuur 4: Tarieven afvalstoffenheffing en diftar.
**Voor de 1e restafvalcontainer. Voor elke extra restafvalcontainer geldt het variabele tarief per lediging vanaf de 1e lediging.*
***Berekend op basis van 14* ledigen 140 liter restafvalcontainer. Hoogbouw heeft nog geen mogelijkheden om het GFT te scheiden*

Parrallel aan de invoering van diftar heeft de gemeente inwoners de mogelijkheid geboden om de minicontainer van 240 liter voor het restafval kosteloos om te ruilen voor een 140 liter exemplaar. Dit met het oog op een afnemend aanbod restafval. Inwoners is op twee momenten, in nov-dec 2020 en nov-dec 2021, de mogelijkheid geboden.

Gescheiden inzameling GFT mogelijk maken (hoogbouw)

Om alle inwoners van de gemeente de gelegenheid te geven om GFT gescheiden in te zamelen dienen de mogelijkheden hiervoor bij de hoogbouw in Helmond verbeterd te worden. Dit is in 2021 nog niet gerealiseerd. Hiermee hebben inwoners van de hoogbouw nog onvoldoende mogelijkheden om afval te scheiden en kan invoering van diftar voor de hoogbouw pas in een latere fase ingevoerd worden[3].

Inzet GRIP

Het Grof Inzamelpunt (GRIP) heeft in 2021 zijn intrede gedaan in de Helmondse afvalinzameling. Het doel was om dit voertuig gedurende het jaar 4 maal in te zetten. Uiteindelijk is het driemaal geworden. In april is hij voor de 1e maal ingezet. Eind juni is de 2e inzet geweest en begin november de laatste voor 2021. De inzet van het voertuig is gecommuniceerd met inwoners en de afvalcoaches zijn o.a. betrokken geweest bij de inzet van het voertuig.

Optimalisatie van de milieustraat

In 2020 is op de milieustraat in Helmond, vanwege corona, een afsprakensysteem ingevoerd. Deze werkwijze is in 2021 voorgezet. Inwoners kunnen alleen terecht op de milieustraat als zij vooraf een afspraak maken. Bovendien kunnen alleen inwoners van Helmond een afspraak inplannen, hiermee hebben niet Helmonder niet langer toegang tot de milieustraat. Een extra bijkomstigheid is dat hiermee drukte en lange wachttijden aan de poort voorkomen worden, wat de dienstverlening voor inwoners verbeterd.

[3] In 2022 is gestart met fase 1 van de invoering, bestaande uit inzet bij circa 40 complexen. In 2023 worden de overige complexen voorzien van inzamelmiddelen. Per 1 januari 2024 moet de uitzet van voldoende inzamelmiddelen afgerond zijn.

Inzet afvalcoach

In Helmond zijn vanaf eind april 2021 twee afvalcoaches actief om inwoners te informeren en activeren het nieuwe afvalbeleid. Inwoners hebben de mogelijkheid om met vragen actief naar de afvalcoach toe te stappen. Om de afvalcoaches meer bekendheid te geven is er via verschillende kanalen gecommuniceerd over hun aanwezigheid. Bovendien zijn er collectieve acties gestart in samenwerking met woningbouwcorporaties, handhaving en buurtbeheerders. Een aantal initiatieven waren: koffie met de afvalcoach, burendag, de GRIP-wagen, scoutingbezoek waarbij kinderen worden geïnformeerd over afscheiding en dit vervolgens mee naar huis nemen. Tevens worden de coaches af en toe betrokken bij acties van de handhaving om inwoners te voorzien van extra informatie en wordt er met speciale acties vooruitgelopen bij gft acties. Tot slot hebben de corona maatregelen in het afgelopen jaar ook parten gespeeld aangezien huisbezoeken lange tijd niet mogelijk waren.

2.3 Relevante ontwikkelingen in 2021

In maart 2020 deed de corona pandemie haar intrede in Nederland. Een van de genomen maatregelen van de overheid was dat men meer thuis moest werken en zo ook de inwoners van Helmond. Daardoor werd in 2020 en 2021 gemiddeld meer huishoudelijk afval ingezameld dan in het jaar daarvoor. Dit wordt verklaard door de verplaatsing van bedrijfsafval naar huishoudelijk afval en het gegeven dat er meer wordt besteld in de vorm van pakketten en eten wat leidt tot meer OPK en PMD-afval. De coronacrisis heeft dus een effect op deze evaluatie. Daarom is gekozen om in dit rapport ook de cijfers van 2019 mee te nemen, toen er nog geen COVID-maatregelen van kracht waren.

3. Resultaten gevoerd beleid 2021

In dit hoofdstuk worden de uitgevoerde maatregelen van de gemeente Helmond geëvalueerd aan de hand van de effecten op de afvaldriehoek, bestaande uit: service, milieu en kosten.

3.2 Service

3.2.1 Inzamelmiddelen

Binnen de evaluatie is het relevant om te kijken naar de inzamelmiddelen die inwoners ter beschikking hebben om afval en grondstoffen te scheiden. Gemeente Helmond bood inwoners in 2020 al veel mogelijkheden om aan huis verschillende grondstoffen goed te scheiden. Enkele wijzigingen in de inzamelmogelijkheden zijn aanvullend doorgevoerd:

- Invoering GRIP-wagen, 4x per jaar.
- Toegang milieustraat, d.m.v. afspraakbevestiging en toegangscontrole.

3.2.2 Ervaringen service en dienstverlening inwoners

In 2022 is een inwonersenquête gehouden om zo de ervaringen van inwoners omtrent het nieuwe diftar systeem in 2021 te achterhalen en tevens de acties omtrent het afval scheiden te evalueren. In het onderzoek stonden vier vragen centraal:

1. Hoe tevreden zijn de inwoners over het afvalbeleid?
2. Zijn de inwoners bekend met de verschillende mogelijkheden om hun afval te scheiden?
3. Zijn de inwoners hun afval beter gaan scheiden?
4. Hoe willen de inwoners geïnformeerd worden over het scheiden en aanbieden van hun afval?

De resultaten hierbij waren als volgt:

- De inzameling is beoordeeld met een 7,2 (2020: 7,7)
- Mogelijkheid tot afvalscheiding is beoordeeld met 7,6 (2020: 7,7)
- 60% van de inwoners is bekend met de berichten van de gemeente over afvalscheiding, de KCA-bus en de GRIP wagen. En 25% van de inwoners is bekend met de afvalcoaches en de afvalgame.
- 40% van de inwoners geeft aan beter te zijn gaan scheiden dan in 2020. 50% geeft aan hetzelfde te scheiden. Iets meer dan 50% van de inwoners geeft aan dat een bezoek aan de milieustraat bijdraagt aan het scheidingsgedrag.
- Nagenoeg alle inwoners willen meer informatie ontvangen over de afvalinzameling.

Een meer gedetailleerde weergave van de uitkomsten is opgenomen als bijlage (bijlage 4).

Bezwaren en inwonersvragen

In 2021 zijn er aangaande het nieuwe beleid zowel bezwaren als inwonersvragen binnengekomen over verschillende onderwerpen. In totaal zijn er circa 150 bezwaren ontvangen met betrekking tot de afvalstoffenheffing. Hiervan betrof het in de meeste gevallen een bezwaar op de hoogte van de aanslag (boven de 6 ledigingen in het basistarief), het verschil tussen diftar bij de laagbouw en de hoogbouw en tot slot over het niet kloppend aantal ledigingen. De belangrijkste bevinden op een rij:

- Begin 2021 bleken er onder inwoners nog veel onduidelijkheden te zijn wat betreft de tarieven van de afvalstoffenheffing en het aantal ledigingen. Inwoners waren vaak in de veronderstelling duurder uit te zijn. Het bleek voor inwoners niet altijd duidelijk te zijn dat het basistarief 6 ledigingen bevat en dat men over alle ledigingen, vanaf de 7de lediging, een naheffing ontvangt.
- De kwijtscheldingen en medische indicatie bleken in de nieuwe systematiek niet bij alle inwoners goed bekend te zijn.
- Sinds de invoering van het nieuwe beleid maakt de gemeente gebruik van het E-loket. In dit loket kunnen inwoners inzien hoeveel de restafvalcontainer is aangeboden. De cijfers worden eens per maand bijgewerkt, waarmee inzicht in de gegevens vertraagd inzichtelijk is. Dit heeft bij inwoners vragen opgeroepen over de correctheid van de ontvangen aanslag. Inwoners bleken in de veronderstelling dat er minder ledigingen hadden plaatsgevonden, dan werden afgerekend. In enkele gevallen bleek inderdaad een rectificatie nodig te zijn, die daarbij ook doorgevoerd is.

- Inwoners, woonachtig in de hoogbouw hebben ook vragen gesteld. Met name wat betreft het verschil van betaling tussen de hoog- en laagbouw en dat deze manier van heffen als “oneerlijk” wordt ervaren. In de hoogbouw heeft men nog niet dezelfde mogelijkheden om afval te scheiden. De fasering in het uit te rollen beleid is door het college gekozen om uiteindelijk het meest eerlijke systeem in te kunnen richten. Inwoners van de hoogbouw gaan hierbij het restafval aanbieden in een ondergrondse container, met toegangscontrole (toegang door middel van een afvalpas). Gezien de lange levertermijnen, en bijbehorende investeringen worden deze voorzieningen in 2023 gerealiseerd. Per 1 januari 2024 zal daarmee ook voor de hoogbouw diftar volledig ingeregeld kunnen zijn.

3.3 Milieurendement

De maatregelen zoals opgenomen in fase 2 dienden een sterk effect te hebben op het behaalde milieurendement in de gemeente. De hoeveelheid restafval moest flink dalen en het aandeel gescheiden grondstoffen zou toe moeten nemen. De daadwerkelijke milieuprestaties van 2021, ten opzichte van de prognoses worden in dit hoofdstuk inzichtelijk gemaakt.

3.3.1 Inzamelresultaten

In het onderstaande figuur worden de inzamelresultaten van de gemeente Helmond per fractie vergeleken met het jaar 2019 en 2020.

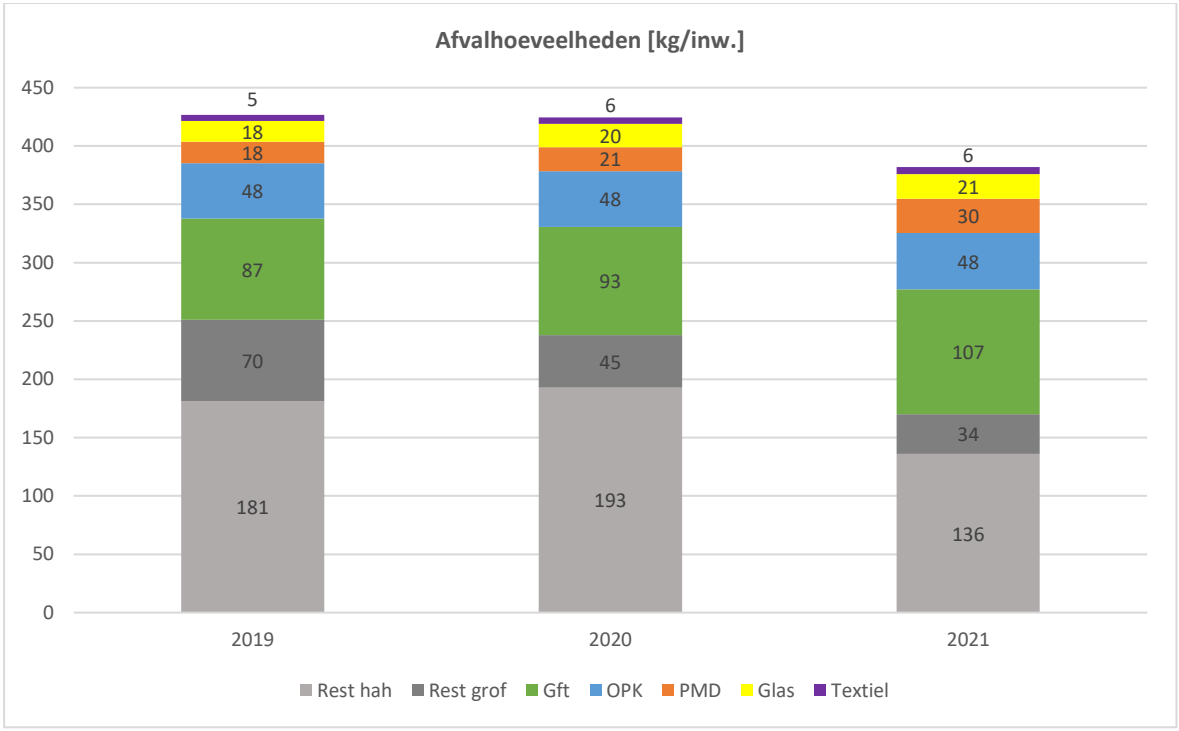

Figuur 5: Resultaten van Helmond in 2021 in vergelijking met 2019 en 2020 (exclusief grof afval en de milieustraat).

Zoals te zien is in het bovenstaande figuur zijn er een aantal relevante ontwikkelingen te benoemen:

- Er een positieve verandering in het aanbod van de hoeveelheid restafval. Er wordt in vergelijking met 2020 57 kg/inw minder restafval aan huis (omgerekend op jaarbasis) aangeboden. In vergelijking met 2019 bedraagt dit een afname van 45 kg/inw.
- Het aanbod aan grofvuil bij de milieustraat is met 11 kg/inw afgenomen na invoeren van de nieuwe maatregelen. Dit betreft vooral de controle aan de poort waardoor alleen inwoners van Helmond nog op de milieustraat terecht kunnen.
- Het totaal aanbod van restafval (fijn + grof) komt daarmee op 170 kg/inw ten opzichte van 238 kg/inw in 2020.
- De hoeveelheid gft-afval is toegenomen met 14 kg/inw, PMD met 9 kg/inw/j en glas met 1 kg/inw ten opzichte van 2020. Ten opzichte van het jaar 2019 zijn deze toenames iets hoger. Namelijk, gft-afval met 23 kg/inw, PMD met 13 kg/inw/j en glas met 3 kg/inw.

Dit is ook terug te zien in het aantal ledigingen van het restafval. Het aantal ledigingen van de restafval containers is met 50,6% afgenomen. In figuur 9 wordt dit inzichtelijk gemaakt. Zoals te zien is, gaat de sterke afname in het aanbod restafval gepaard met een lichte toename in het aanbod van de minicontainers voor gft.

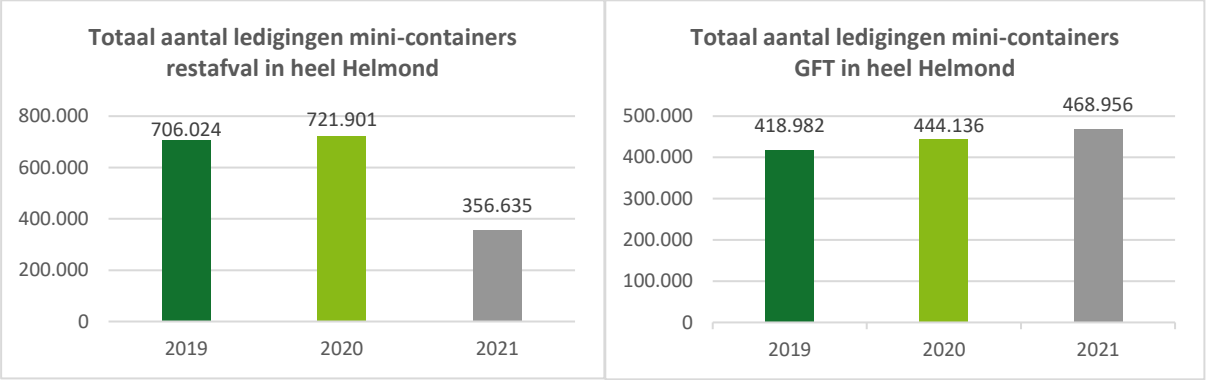

Figuur 6: Totaal aantal ledigingen van minicontainers in heel Helmond in jaar 2019, 2020 en 2021.

In de onderstaande tabel wordt het totaaloverzicht weergegeven van het aandeel gescheiden (grondstoffen) en ongescheiden (restafval) aanbod in Helmond. Dit betreft zowel de huis-aan-huis inzameling als het aanbod op de milieustraat.

Afvalstroom (kg/inw/j) *	2019	2020	2021	Mutatie	Vang-doelstelling 2020
Ongescheiden restafval (fijn)	181	193	136	- 62	
Ongescheiden restafval (grof)	70	45	34	-20	
Totaal restafval (ongescheiden)	**251**	**238**	**170**	**-82**	**100**
Fijn afval gescheiden	176	186	211	+ 26	
Grof afval gescheiden**	74	87	84	+ 26	
Totaal gescheiden afval (A)	**250**	**273**	**295**	**+ 52**	
Totaal afval (B)	**501**	**511**	**465**	**- 30**	
Mate van afvalscheiding (A/B)	**50%**	**53%**	**63%**		**75%**

Figuur 7: Ingezamelde hoeveelheid restafval en gescheiden afvalstromen in gemeente Helmond (in kg/inw/jr.).

Zoals uit de bovenstaande resultaten blijkt is er sprake van een positieve verandering in 2021 in de mate van afvalscheiding ten opzichte van 2020 (en 2019). Hieruit blijkt dat de gemiddelde inwoner van gemeente Helmond beter is gaan scheiden na het invoeren van het afvalbeleid. De mate van afvalscheiding (het scheidingspercentage) is toegenomen van circa 50% (in 2019 en 2020) tot 63% in 2021. Het ongescheiden restafval is afgenomen en de verschillende gescheiden stromen zijn juist toegenomen. De afname van ongescheiden restafval (-82 kg/inw) is groter dan de winst aan gescheiden afvalstromen (+52 kg/inw). Een dergelijke afname van het totaal aangeboden afval lijkt vooral terug te voeren te zijn tot het aanbod grof restafval op de milieustraat. Met het implementeren van het toegangscontrolesysteem kunnen inwoners en bedrijven van buiten de gemeente geen grof restafval op de milieustraat brengen, waardoor het totaalaanbod afneemt. De resterende, beperkte, afname van het totaal aanbod afval is niet ongebruikelijk bij de invoering van een diftarprikkel. Inwoners denken met het oog op de kosten vaak beter na over de inkoop van producten en zoeken eerder andere manieren (kringloop, marktplaats, etc.) om producten en materialen die niet langer nodig zijn niet weg te hoeven gooien.

In de volgende tabel wordt per grondstoffractie in beeld gebracht wat de verwachting voorafgaand aan de invoering was en wat de behaalde resultaat tot dusver weergegeven.

Afvalstroom (kg/inw/j) *	2019	2020	2021	Verwachting Fase 2*	Doelstelling
Restafval	245	242	170	152	100
Gft-afval	87	93	107	135	
OPK (papier en karton)	48	48	48	51	
Glas	18	20	21	20	
Textiel	5	6	6	6	
PMD (verpakkingen)	18	21	30	33	
Scheidingspercentage	**51%**	**53%**	**63%**	**68%**	**75%**

Figuur 8: Ingezamelde hoeveelheid restafval en gescheiden afvalstromen in gemeente Helmond (in kg/inw/jr.).
**Zie bijlage 1 en de Kadernotitie Afvalbeleid Fase 2.*

Ook uit deze bevindingen kunnen enkele belangrijke conclusies getrokken worden:

- De resultaten van 2021 (170 kg/inw restafval en 63% scheiding) blijven achter op de verwachtingen (152 kg/inw restafval en 68% scheiding). Er kan gesteld worden dat de maatregelen al een flinke stap in de goede richting zijn. Hierin is het relevant om op te merken dat uit ervaringen bij andere gemeenten blijkt dat er bij invoering van diftar sprake is van een inleereffect voor inwoners. Inwoners moeten wennen aan een nieuw systeem en verbeteren het scheidingsgedrag meestal in de 3 á 4 jaar volgend op de invoering van diftar nog gestaag. Deze leercurve van het scheidingsgedrag (en daarmee het verlagen van het restafval) kan verder gestimuleerd worden door de prijsprikkel per lediging (variabel tarief) te verhogen, in relatie tot het aantal ledigingen. Resultaten bij andere gemeenten tonen aan dat het grootste effect van diftar (ook met hogere variabele tarieven) na een jaar of 4 grotendeels wel behaald blijkt te zijn.
- Het aandeel gescheiden ingezameld GFT blijft achter op de verwachtingen (107 kg/inw ten opzichte van de verwachtte 135 kg/inw). Voornaamste reden hiervoor is de uitgestelde realisatie van GFT scheiding in de hoogbouw. Zodra de gescheiden GFT inzameling in de hoogbouw gerealiseerd wordt kan gesteld worden dat de verwachtingen uit fase 2 behaald worden. Hierbij is het ook belangrijk om op te merken dat de realisatie van gescheiden GFT inzameling een inleereffect kent. Inwoners moeten wennen aan de mogelijkheid om GFT te kunnen scheiden en dat vervolgens ook routine maken. Ervaringen bij andere gemeenten laten zien dat het veelal een geheel kalenderjaar duurt, voordat inwoners de mogelijkheden gemiddeld gezien goed benutten, waarna het aanbod gescheiden GFT gestaag zal gaan groeien.
- De resultaten op de overige fracties lopen in lijn met de verwachtingen.

Ongewenste effecten – bijplaatsingen en dumpingen
Een van de grootste zorgen voorafgaand aan de invoering van een prijsprikkel, is de angst voor bijplaatsingen en dumpingen. Gemeente Helmond registreert dit via de reinigingsdienstenafval wijkveger. Dit omvat onder andere bijplaatsingen en veegvuil. In 2020 werd 672 ton “veegvuil” opgehaald en in 2021 is dit aantal opgelopen tot 1012 ton. Dit betreft een toename van 340 ton. De gemeente heeft hierbij een inschatting gemaakt van het aandeel bijplaatsingen, dat wordt op 80% geschat. Er is dus sprake van een toename van bijplaatsingen (omgerekend circa 3,6 kg/inw). Door extra inzet van handhaving (in 2021 was de inzet door corona wat lager) wordt getracht dit op te lossen.

3.3.2 Mate van afvalscheiding en sorteeranalyse
Naast de absolute ingezamelde tonnages is het goed om stil te staan bij de mate van afvalscheiding per fractie. Hiervoor is gekeken naar de ingezamelde hoeveelheden per fractie en de sorteeranalyse van het restafval van 2020 en 2021.

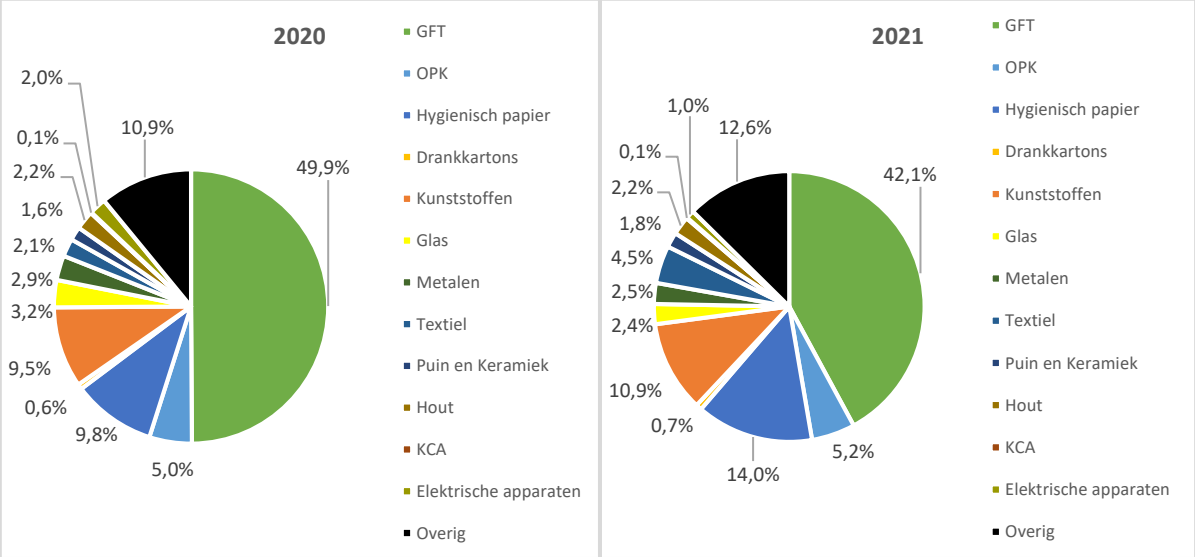

Figuur 9: Sorteeranalyses restafval, gemeente Helmond 2020 en 2021.

Belangrijk om op te merken is dat een sorteeranalyse van het restafval altijd een totaal van 100% betreft. Waar het aandeel van de ene fractie in het restafval af kan nemen, zal dat betekenen dat een andere fractie in aandeel toe zal nemen. Idealiter ontwikkeld de sorteeranalyse zich door de tijd zo dat de goed te scheiden grondstoffen in aandeel afnemen en dat het aandeel overig (restafval) toeneemt. Dat toont namelijk aan er beter gescheiden wordt. De bevindingen uit de sorteeranalyse geven vervolgens een goed inzicht in de aandachtsgebieden voor verder beleid. De belangrijkste bevindingen zijn:

- Het aandeel GFT in het restafval is afgenomen van 49,9% (2020) tot 42,1% (2021).
- Het aandeel OPK in het restafval is toegenomen van 9,8% (2020) tot 14% (2021).
- Het aandeel PMD in het restafval is toegenomen van 13% (2020) tot 14,1%(2021)
- Het aandeel glas in het restafval is afgenomen van 3,2% (2020) tot 2,4% (2021).
- Het aandeel textiel in het restafval is toegenomen van 2,1% (2020) tot 4,5% (2021).
- Het aandeel overig (restafval) is toegenomen van 10,9% (2020) tot 12,6% (2021).

Op basis van de bovenstaande gegevens kan per fractie in beeld gebracht worden wat de mate van afvalscheiding is (figuur 13). Dit geeft aan in welke mate de fractie als geheel goed gescheiden wordt. Dit bestaat uit de totale hoeveelheden die gescheiden zijn ingezameld ten opzichte van het totaal (gescheiden + aandeel in het restafval).

Fractie*	2019	2020	2021
Groente- fruit en tuinafval (GFT)	47%	49%	65%
Papier en karton (OPK)	88%	83%	87%
Glas	76%	76%	87%
Textiel	50%	58%	49%
Plastic metalen en drankenkartons (PMD)	49%	53%	67%
Mate van afvalscheiding totaal	**50%**	**53%**	**63%**

Figuur 10: Mate van afvalscheiding per afvalstroom binnen gemeente Helmond (2019, 2020 en 2021).
**De percentages zijn een gemiddelde van de verschillende wijken van Helmond (op basis van de sorteeranalyses van Afvalspiegel).*

Uit het bovenstaande overzicht valt op te maken dat:

- Gft-afval op dit moment voor 65% gescheiden wordt aangeboden, waarmee nog verbetering mogelijk is. Met name het realiseren van gescheiden GFT inzameling in de hoogbouw zal hieraan een bijdrage leveren.

- OPK en glas voor 87% gescheiden wordt. Hiermee scoort gemeente Helmond goed, ook ten opzichte van andere gemeenten in Nederland.
- De scheiding van textiel verbeterd kan worden. Het aandeel textiel in het restafval is flink toegenomen, waarmee de gehele scheiding van de fractie verminderd is. Circa de helft van het textiel afval (51%) belandt nog bij het restafval in plaats van in de textielcontainer. Met de aankomende uitgebreide producentenverantwoordelijkheid voor textiel (per januari 2023) is het ook nog erg onduidelijk hoe de textielinzameling er de komende jaren uit zal gaan zien en welke inzamelrol de gemeente hierin zal gaan spelen.
- Er nog relatief veel van de plasticverpakkingen en drankenkartons (PMD) in het restafval beland, zo'n 23%.
- In totaal ca. 63% van het totale afvalaanbod door een huishouden gescheiden wordt aangeleverd. Daarmee wordt de verwachting op het gebied van afvalscheiding (68% afvalscheiding na invoering) nog niet gehaald.

3.3.5 Resultaten van het de GRIP-wagen

Blink is in 2021 gestart met de inzet van een GRIP-wagen. GRIP staat voor Grondstoffen Inlever- en Informatiepunt. De GRIP-wagen is een variant van de KCA-wagen, maar dan gericht op kleiner grof afval. Hiermee wordt aandacht gevraagd voor de gescheiden inzameling van klein materiaal, dat anders in het restafval belandt en geeft een extra service voor inwoners. De GRIP-wagen heeft afgelopen jaar driemaal (in april, juni en november) op diverse plaatsen in Helmond gestaan. De resultaten en bevindingen van de inzet zijn hierbij als volgt:

- In de inzamelweek in april zijn er 906 bezoekers in 5 dagen bij de GRIP-wagen gekomen. Gezamenlijk brachten zij 9.208 kg gescheiden afval. Dit komt neer op 0,1 kg/inw/week inzet;
- In de inzamelweek in juni zijn er 644 bezoekers in 5 dagen bij de GRIP-wagen gekomen. Gezamenlijk brachten zij 4.610 kg gescheiden afval. Dit komt neer op 0,05 kg/inw/week inzet. In juni waren er minder bezoekers. De aankondiging stond pas vanaf dinsdag in de app en heeft niet op facebook gestaan. Het was ook slecht weer. Bezoekers geven aan dat de bekendheid hiermee nog te klein is;
- In de inzamelweek in november zijn er 607 bezoekers in 5 dagen bij de GRIP-wagen gekomen. Gezamenlijk brachten zij 4.550 kg gescheiden afval. Dit komt neer op 0,05 kg/inw/week inzet;
- De inwoners brengen nog veel KCA mee naar de GRIP-wagen. Het ligt daarmee voor de hand om de inzet van de KCA-wagen te verbreden met/naar een GRIP-wagen, waar ook KCA kan worden ontvangen;
- Naast KCA werden elektrische apparaten, ijzer, hout en piepschuim het meest aangeboden. Glas en textiel werd het minst aangeboden.

Het is duidelijk dat inwoners nog moeten wennen aan de GRIP wagen. Een bredere bekendheid van de mogelijkheden van de GRIP-wagen kan het gebruik doen toenemen. Een gecombineerde inzet van de GRIP- en KCA-wagen is tevens een voor de hand liggende vervolgstap.

3.4 Kosten

De uitrol van het afvalbeleid zou naar verwachting een investering van circa € 500.000, - euro betekenen. Hiermee zou, naast een positieve verandering in de afvalproductie, een daling op de heffing behaald kunnen worden. De belangrijkste financiële resultaten hierbij zijn als volgt:

- De totale kosten voor het taakveld Afvalstoffen zijn afgenomen van € 8.516.816,- (2020) tot € 7.740.545,- (2021).
- De totale toe te rekenen kosten (compensatiemaatregelen, handhaving, overhead, etc.) is toegenomen van € 3.560.740,- (2020) tot € 3.946.487,- (2021).
- Het eindresultaat voor het taakveld Afvalstoffen is verbeterd van een tekort van circa - € 383.000 (in 2020, m.n. veroorzaakt door Corona en afgedekt door de reserve Corona) tot een positief resultaat van € 314.644,- (in 2021). Het resultaat op afval wordt altijd verrekend met de reserve Afval.

Het positieve effect op de kosten voor het taakveld Afvalstoffen hebben bijgedragen aan de kostenbeheersing van de gemeente en het dekken van het tekort uit 2020. Inwoners is hiermee een flinke verhoging van de afvalstoffenheffing bespaard gebleven. Inwoners hebben hier dus profijt van, de huidige afvalstoffenheffing (ondanks hoger dan 2020) is daarmee slechts beperkt gestegen.

4. Conclusies

De gemeente Helmond heeft in 2020 de fase 2 afvalbeleid vastgesteld. De aanpassingen hebben als doel dat er meer gescheiden afval wordt ingezameld en het restafvalaanbod afneemt. Het diftar systeem is in 2021 voor de laagbouw ingevoerd. Dit is gepaard gegaan met een verhoging van de communicatie en de inzet van een GRIP-wagen en afvalcoaches. Ook zijn er aanpassingen doorgevoerd op de milieustraat, waardoor het bezoek beperkt wordt tot inwoners van Helmond. In deze evaluatie zijn de effecten en resultaten van de genomen maatregelen geëvalueerd. Figuur 14 geeft een overzicht van de genomen maatregelen, de verwachtingen en de behaalde resultaten.

Maatregel*	Doelstelling 2021	Resultaat 2021
Diftar (alleen voor de laagbouw) voor verbeterde scheiding en minder aanbod fijn restafval	Scheidingspercentage van 68% en gemiddeld 152 kg/inw/j restafval.	Scheidingspercentage van 63% en gemiddeld 170 kg/inw/jr.
Gft-inzameling verbeteren door inzamelmiddelen hoogbouw	17 kg/inw/j betere scheiding, met name voor de hoogbouw en appartementen.	Een verbetering is gerealiseerd met een stijging van 14 kg/inw/j. Volledige uitrol scheiding GFT in de hoogbouw staat gepland voor 2023.
Optimalisatie van de milieustraat om grof restafval te verminderen	Lager aanbod grof afval op de milieustraat door verscherpt toezicht en invoering staffeltarief.	Verlaging van grof restafval van 45 kg/inw/j naar 34 kg/inw/j. Staffeltarief is nog niet doorgevoerd.
Inzet GRIP-wagen ter verbetering van gescheiden inzameling grove stromen	Hogere mate van afvalscheiding.	3 keer 1 week inzet leverde 0,67 kg/inw/jr. gescheiden grove afvalstromen op. Er kwamen 2.157 bezoekers langs.
Inzet afvalcoach	Actieve inzet wat leidt tot de juiste uitwerking van het afvalbeleid onder inwoners.	Geringe inzet vanwege corona, wel beschikbaar geweest waar de COVID-maatregelen dat toelieten. O.a. ondersteuning bij de GRIP-wagen.
Verhogen communicatie	Ter ondersteuning van het beleid, doelgericht en frequenter communiceren. Inwoners actief bereiken en informeren. Hiermee stimuleren tot betere afvalscheiding.	Eind 2020 is de invoering van diftar breed aangekondigd. Gevolg door een brief in januari, gericht aan alle laagbouwwoningen. Daarnaast is een communicatieplan opgesteld dat wordt uitgevoerd (omvat o.a.: game, posters, filmpjes, E-loket om ledigingen in te zien).
Hogere beheersbaarheid op de kosten	Kostenbesparing van €7,40 tot €9,- per huishouden.	Kostenbesparing van €20,- per huishouden.

Figuur 11: Verwachting en resultaat van het afvalbeleid fase 2 in 2021.

4.1 Conclusies gerealiseerde maatregelen

- Diftar als inzamelstrategie: Diftar voor de laagbouw heeft geleid tot 63% afvalscheiding, hiermee is het doel van 68% nog niet behaald. Met het te verwachten inleereffect van inwoners kan verwacht worden dat de doelstelling alsnog, in 2022/2023, behaald zal worden.
- Gft-inzameling verbeteren: De mogelijkheid om ook in de hoogbouw GFT gescheiden aan te leveren is in 2021 niet gerealiseerd. Ondanks dat inwoners van de hoogbouw hiermee nog niet/nauwelijks in de gelegenheid zijn om GFT te scheiden is een flinke toename aan gescheiden GFT behaald, als effect van de invoering van diftar.
- Optimalisatie milieustraat: De optimalisaties op de milieustraat hebben een afname in het grof restafval tot gevolg gehad van circa 11 kg/inw/jr. Dit voornamelijk als gevolg van het uitsluiten van bedrijfsaanbod (d.m.v. toegangscontrole en afsprakensysteem).
- Inzet GRIP-wagen: De GRIP-wagen is driemaal ingezet in 2021 met een licht positief effect op gescheiden inzameling van grove afvalstromen. Echter behoeft de GRIP-wagen nog wel meer aandacht. De bekendheid zal moeten toenemen om het resultaat te verbeteren. Eventueel is het combineren van de GRIP- en KCA-wagen een kosteneffectieve maatregel.

- Inzet afvalcoach: De twee afvalcoaches zijn afgelopen jaar goed geïntroduceerd. Vanwege de beperkende maatregelen rondom COVID konden niet alle acties even goed worden uitgevoerd, zoals huisbezoeken.
- Communicatie: De aanvullende en uitgebreide inzet van communicatie heeft en belangrijke rol gespeeld en zal dit in de toekomst ook blijven spelen. Een proactief beleid is daarbij gewenst waarbij gebruik wordt gemaakt van alle mogelijke kanalen. Inwoners worden op vele verschillende manieren geïnformeerd en betrokken.
- Beheersbaarheid kosten: De gerealiseerde maatregelen hebben een positief effect gehad op de beheersbaarheid van de kosten voor het taakveld Afvalstoffen. Er is een kostenbesparing gerealiseerd van circa €20,- per huishouden. Hiermee konden extreme kostenstijgingen in de afvalstoffenheffing voorkomen worden.

4.2 Conclusie

Uit de resultaten blijkt dat de doelstelling nog niet wordt behaald in 2021, maar dat de gemeente goed op weg is. Gezamenlijk met de eerste uitzet van gescheiden GFT inzameling in de hoogbouw, verdergaande inleereffect diftar, actieve communicatie en de doorgaande inzet van de afvalcoaches kan een verdere stijging van het scheidingspercentage verwacht wordt. Eind 2022 kan daarmee het doel van 68% benaderd worden. Met de volledige realisatie van de gescheiden GFT inzameling in 2023, diftar voor de hoogbouw per 01-01-2024 en de benodigde aanvullende aandacht op de milieustraat kan nog altijd verwacht worden dat de doelstelling van 100kg en 75% scheiding behaald wordt in 2025. Hiervoor zal echter eind 2022, begin 2023 een herijking plaats moeten vinden van de resultaten. Waar nodig dienen aanvullende stimulerende maatregelen genomen te worden om het inleereffect van inwoners te versnellen. Hierbij ligt een verhoging van het variabele tarief het meest voor de hand.

5. Doorkijk en aanbevelingen

In dit hoofdstuk worden de toekomstige verwachtingen en aanbevelingen geformuleerd voor het afvalbeleid in gemeente Helmond. Hierbij wordt stilgestaan bij de relevante ontwikkelingen in het eerste halfjaar van 2022 en wordt een doorkijk gegeven op de middellange termijn. Tenslotte worden enkele aanbevelingen geformuleerd om als gemeente gedurende de komende jaren uitvoeringskaders en maatregelen in beeld te hebben, waarmee waar nodig bijgestuurd kan worden. Allemaal gericht op het behalen van maximaal 100 kilo restafval en 75% scheiding in 2025.

5.1 Ontwikkelingen 2022

Ten tijde van het schrijven van deze evaluatie zijn de inzamelcijfers van januari tot en met augustus 2022 bekend. Hiermee kan gedeeltelijk de voortgang van het afvalbeleid, zoals beschreven in de evaluatie over 2021, aangevuld worden. Zoals eerder in deze evaluatie al benoemd kan verwacht worden dat het leereffect van inwoners ten aanzien van diftar nog enige tijd door zal zetten. Dat blijkt ook uit de voorlopige cijfers over 2022[4]. Uit de cijfers voor 2022 blijkt sprake te zijn van een verdere afname van het restafval (-9% 2022 t.o.v. 2021). Mocht deze trend zich inderdaad doorzetten in de resterende maanden van 2022 dan daalt het aangeboden restafval tot circa 154 kg/inw, eind 2022. Daarmee wordt het doel van 152 kg/inw nagenoeg bereikt.

Dit wordt ook zichtbaar in het aantal aanbiedingen van minicontainers voor restafval en GFT. Het aanbod van restafvalcontainers is in 2022 met 13% gedaald ten opzichte van 2021, waarmee duidelijk wordt dat inwoners steeds bewuster kiezen of ze de container wel of niet aan de weg zetten. Idem is van toepassing wat betreft GFT. Het aanbod van deze fractie loopt nog altijd op (stijging van 4% aanbiedingen in 2022 ten opzichte van 2021). Dit laat zien dat inwoners het inzamelmiddel alsmaar beter gebruiken. Dit hoeft overigens niet te betekenen dat het aantal kilo's GFT met 4% toeneemt. Inwoners kunnen ook minder gevulde minicontainers aanbieden.

Daarnaast is het aantal meldingen in 2022 toegenomen. Mogelijk heeft dit te maken met de huidige economische omstandigheden, waarbij de lasten voor inwoners op meerdere vlakken hoger zijn geworden. Door extra inzet van handhaving wordt getracht dit op te lossen.

Opvallend is verder nog dat de overige grondstoffen in aanbod eveneens af lijken te nemen. Er wordt, op basis van de nu bekende cijfers, vooralsnog 7% minder OPK, 4% minder textiel en gft en 3% minder glas aangeboden. Het teruglopende aanbod van OPK zien we ook in landelijke trends terug. Met het afschalen van de CVOID-maatregelen wordt minder thuisgewerkt, met minder OPK tot gevolg. De afnames van de andere grondstoffenfracties kan hiermee slechts beperkt verklaard worden. Dat zal in de komende maanden gevolgd moeten worden.

Naast het doorlopende leereffect van diftar in 2022, zal met name de verdere realisatie bij de hoogbouw een verdere reductie van het restafval tot gevolg hebben. Dit betreft de middellange termijn 2023-2024-2025.

5.2 Doorkijk middellange termijn (t/m 2025)

Gemeente Helmond is volop bezig met de voorbereidingen om gescheiden GFT inzameling mogelijk te maken voor alle hoogbouw in de gemeente. In 2022 hebben circa 40 complexen deelgenomen en blijken de resultaten vooralsnog beperkt te zijn. Er wordt nog niet volop gebruik gemaakt van de geboden inzamelmiddelen bij de deelnemende complexen. Belangrijk hierin is de afwezigheid van diftar. Inwoners zullen dan direct profijt gaan ondervinden van een gescheiden GFT inzameling, aangezien ze dan veel minder restafval weg hoeven te brengen. Daarmee zal dan ook de grootste slag gemaakt gaan worden. De invoering van gescheiden GFT inzameling bij alle complexen wordt naar verwachting afgerond in 2023. Daarmee kan diftar per 01-01-2024 ook in de hoogbouw ingevoerd worden, alle inwoners dienen namelijk voldoende handelingsperspectief te

[4] *Enkele kerngetallen voor 2022, geëxtrapoleerd op basis van het eerste halfjaar, zijn opgenomen als bijlage 3.*

hebben voordat de prijsprikkel ingevoerd wordt. Op basis van deze planning kunnen de volgende verwachtingen voor de middellange termijn geformuleerd worden (weergegeven in figuur 15):

- In 2023 zal ten opzichte van 2022 een lichte toename zijn in het gescheiden aangeboden GFT, en daarmee een lichte afname van het aandeel GFT in het restafval. Zoals gezegd krijgen gedurende het jaar alle inwoners in de hoogbouw de mogelijkheid om GFT te gaan scheiden, maar zal het effect hiervan zonder prijsprikkel beperkt blijven.
- In 2024 zal ten opzichte van 2023 een flinke stap gezet worden. Nu alle inwoners kunnen beschikken over gescheiden GFT inzameling en er een prijsprikkel van kracht is wordt het interessant om het GFT beter te gaan scheiden. De prognose is dat er sprake zal zijn van een afname van zo'n 24 kg/inw, waarmee het aandeel GFT in het restafval met grofweg 40% zal afnemen. De hoeveelheid restafval zal hiermee verder dalen en het scheidingspercentage zal toenemen. Verwachting is dat er eind 2024 sprake zal zijn van circa 80% scheiding van het GFT (in 2022 naar verwachting 67%). Let wel dit betreft de scheiding van de fractie GFT, niet de afvalscheiding als geheel.
- In 2025 wordt hiervan nog altijd effect ervaren. Zoals ook in de laagbouw nu gaande is wordt het voor inwoners alsmaar duidelijker hoe ze kosten kunnen besparen en leert men voortdurend bij. Onder invloed van dit leereffect kan verwacht worden dat het aanbod GFT nog wat verder af zal nemen (zo'n 3 kg/inw.). Hiermee komt de mate van bronscheiding voor de fractie GFT boven de 80% en wordt aangesloten op landelijke cijfers.

	2021	2022	2023	2024	2025
Gescheiden gft	107,0	110,2	113,3	130,6	133,8
Gft in restafval	57,3	54,1	51,0	33,7	30,5
Totaal	164,3	164,3	164,3	164,3	164,3
Mate van gft-scheiding	**65,1%**	**67,0%**	**69,0%**	**79,5%**	**81,4%**

Figuur 12: Doorrekening mate van afvalscheiding GFT

Naast de ontwikkelingen op GFT blijft het leereffect van diftar onverminderd van kracht op de gehele afvalinzameling van de gemeente Helmond. Inwoners in zowel de hoog- als laagbouw denken bewuster na over materialen die aangeschaft en weggegooid worden met minder restafval tot gevolg. Deze ontwikkelingen, gepaard gaande met de verwachtingen ten aanzien van de GFT scheiding in de hoogbouw en verdere reductie van het aanbod grof restafval op de milieustraat geeft vertrouwen voor het behalen van de doelstellingen van 2025 (100 kg/inw restafval, met circa 75% scheiding). Het blijft echter zaak om ieder jaar de voortgang van de leercurve van inwoners te bewaken en waar nodig te versnellen.

5.3 Aanbevelingen versnellen leercurve inwoners

Ondanks, de vooralsnog, positieve verwachtingen ten aanzien van de doelstellingen voor 2025 is het van belang om goed zicht te hebben op verschillende methoden/maatregelen die overwogen kunnen worden om het effect van diftar te versterken. Enkele maatregelen worden hieronder verder toegelicht:

- Verhogen van de prijsprikkel (variabel tarief) en/of aanpassen toerekening ledigingen binnen het vastrecht.
  De meest voor de hand liggende methode om de leercurve bij inwoners te versnellen, mits noodzakelijk, betreft het verhogen van de prijsprikkel per lediging. In het specifieke geval van Helmond kan dit ook betekenen dat het huidige beleid, waarbij 6 ledigingen in het vastrecht opgenomen zijn, wordt losgelaten. Inwoners ervaren daarmee (als ook met het hogere variabele tarief) een grote prikkel om de restafvalcontainer zo minimaal mogelijk aan te bieden. Ze moeten naar verhouding meer gaan betalen. Het is echter zaak om de inwoners niet te overvragen en niet te snel grote prijsstijgingen door te voeren. Veel gemeenten kiezen ervoor om gedurende de leerperiode voor inwoners slechts een indexatie[5] op het variabele tarief door te voeren en geen grote stijgingen door te voeren. Na enkele jaren, als het effect van diftar wat verder af begint te zwakken kan gekozen worden voor grotere stappen in de tariefstelling. In het geval

[5] *Dit zal ieder jaar zorgvuldig bekeken/berekend dienen te worden om het grootste aandeel van de kosten vanuit het vastrecht te kunnen voldoen en daarmee de diftar paradox te voorkomen.*

van Helmond wordt dan ook aangeraden om de stijging van het variabel tarief voor 2023 beperkt te houden en voor 2024 goed te kijken in hoeverre de 6 ledigingen, vanuit het vastrecht, verminderd kunnen worden.

- Verlagen van de frequentie voor de huis-aan-huis inzameling van het restafval.
  Gemeente Helmond kan overwegen om, zeker ook gezien het (afnemend) aantal aanbiedingen van de minicontainer voor restafval, de frequentie van inzameling te verlagen. Hierbij wordt de minicontainer voor restafval slechts 1x per 4 weken ingezameld. Inwoners worden hiermee gedwongen om nog beter na te denken wat er aangeboden wordt met het restafval, aangezien de bak simpelweg 4 weken mee moet kunnen. Een dergelijke frequentiewijziging wordt vaker toegepast als vervolgstap op diftar, maar veelal na enkele jaren na invoering van diftar. Zoals eerder al benoemd is er gedurende de eerste 3 á 4 jaar na invoering van diftar sprake van een doorlopende leercurve. Nadat dit begint af te vlakken, heeft een nieuwe prikkel (frequentiewijziging) het grootste effect. In het geval van gemeente Helmond zal dat naar verwachting 2025/2026 betreffen. Na invoering van de prijsprikkel en deze frequentiewijziging zijn de mogelijkheden tot gedragsverandering van inwoners voor middel van beleid beperkt. Het is dan ook aan te raden niet te snel over te gaan tot deze maatregel, zolang hier geen nadrukkelijke reden (bijvoorbeeld sterk tegenvallende cijfers in het aanbod van restafval) toe is.
- Realiseren van enkele verzamellocaties voor PMD.
  Naast het aandeel GFT bestaat een aanzienlijk gedeelte van het restafval uit PMD. Hoewel dit in gewicht geen grote effecten lijkt te hebben betreft dit vaak wel een volumineuze fractie. Het neemt veel ruimte in. Door inwoners op enkele centrale wijklocaties de doorlopende gelegenheid te bieden om PMD aan te bieden, wordt het eenvoudig voor inwoners om het weg te brengen. Hiermee wordt langdurige opslag in huis voorkomen en gaat men minder snel toch wat PMD bij het restafval gooien, omdat het anders in de weg ligt. Hierbij speelt wel een relevante ontwikkeling op de achtergrond met grote invloed op deze keuze, te weten nascheiding in de regio. Gemeente Helmond volgt de ontwikkelingen rondom het nascheidingsinitiatief nauwlettend en kan op termijn ook besluiten het PMD na te scheiden. Dat zal echter pas, naar verwachting, duidelijk worden in 2025/2026 en alleen interessant zijn voor de hoogbouwlocaties in Helmond.

Bijlage 1: Vastgesteld beleid Fase 2

Het beleid is vastgesteld op basis van de Kadernotitie Afvalbeleid Fase 2; Projectrapportage. d.d. 20-08-2020. Het onderstaande is overgenomen uit de bestuurlijke samenvatting, en geeft het beleid weer. Het gehele pakket aan maatregelen voor fase 2 van het afvalbeleid is in dit rapport verder onderbouwd en ziet er samengevat als volgt uit:

Tabel 14: Voorstel voor de te nemen maatregelen in fase 2

Maatregel	Effect Scheiding% en aanbod restafval	Effect Kosten €/jaar (t.o.v. geen maatregel)	Effect Service (Waardering)
Verhogen communicatieve inzet	? %; ? kg/inw*	Meegenomen in Diftar	+++
Diftar als inzamelstrategie +	68%; 152 kg/inw	-7,40 €/hhs/j tot -9 €/hh/j	+/-
+Gft-inzameling verbeteren	71%; 135 kg/inw	+ 6 €/hh/j	+
+Inzet GRIP-wagen en afvalcoach	? %; ? kg/inw*	Meegenomen in Diftar	+++
+Optimalisatie van de milieustraat	Meegenomen in Diftar	Reeds ingezet	-

+hierbij moet gedacht worden aan een tarief van 4 tot 6€ per lediging van de restafval container in combinatie met een lager vast tarief voor de afvalstoffenheffing. De tariefstelling dient in zijn geheel kostendekkend te zijn en komt later aan de orde.
**Het effect is onvoorspelbaar, maar uiteindelijk helpen inzamelvarianten niet meer en moeten de inwoners het gaan doen. Middels deze maatregelen wordt daar doorlopend op ingezet.*

Uit de tabel volgt dat de maatregelen zullen leiden tot minimaal 71% scheidingsrendement en 135 kg/inw restafval. Hierbij is er een direct effect van Diftar te verwachten in het jaar van invoering, en een meer geleidelijke groei effect in de daaropvolgende jaren voor de overige maatregelen. De effecten op de afvalstoffenheffing zijn met uitzondering van de maatregelen ter verbetering van de gft-inzameling meegenomen in de Diftar berekening. Gezamenlijk zullen zij resulteren in een zeer beperkt effect (-1,40 €/hh/j) ten opzichte van een 0-variant, waarin geen maatregelen worden genomen. Er kan dus gesteld worden dat de maatregelen voor fase 2 kostenneutraal kunnen worden ingevoerd.

Om de doelstellig in 2025 te halen zullen de inwoners beter moeten gaan scheiden dan in de tabel aangenomen is. Het gedrag is onvoorspelbaar, maar met de keuze voor Diftar, de voorgestelde communicatieve maatregelen en de inzet van een GRIP-wagen met afvalcoach mag ervan worden uitgegaan dat er een voldoende positief effect zal zijn. Ook heeft de gemeente nog verdergaande opties voor een vervolgfase (fase 3 van het afvalbeleid) achter de hand mocht dit nodig zijn. De belangrijkste hiervan is de mogelijkheid om de frequentie van inzameling van restafval te verlagen naar een maal per drie of vier weken, als inwoners eenmaal gewend zijn aan het nieuwe systeem.

Bijlage 2: Communicatie uitingen 2021

	2021	
4-1-2021	De feestdagen zijn voorbij. Dat betekent dat ook de kerstboom weer verdwijnt uit huis. In de week van 11 januari komen we hem ophalen.	Facebook
7-1-2021	Inzameling kerstbomen: 11 januari tot en met 15 januari	De Loop
7-1-2021	Afvalstoffenheffing per jaar in 2020 en 2021 (infographic)	De Loop
11-1-2021	Heb je thuis afvalcontainers? Dan bestaat jouw afvalstoffenheffing dit jaar uit een vast en variabel deel.	Facebook
13-1-2021	Wijzigingen afvalinzameling Helmond in 2021	website
21-1-2021	Papierinzameling van 3e woensdag naar 3e donderdag van de maand	DeAfvalApp
21-1-2021	Papierinzameling Brandevoort derde donderdag van de maand	website
21-1-2021	Papierinzameling Brandevoort derde donderdag van de maand	Facebook
26-1-2021	Wijzigingen in papierinzameling Brandevoort	website
27-1-2021	Beantwoording raadsvragen Groenlinks over communicatie Diftar	raad
1-2-2021	Beantwoording raadsvragen Helder Helmond over Diftar	raad
4-2-2021	Beantwoording raadsvragen plan! over Diftar	raad
6-2-2021	Inwonersbrief over wijzigingen afvalbeleid	inwonersbrief
7-2-2021	Geen afvalinzameling maandag 8 februari	Facebook
8-2-2021	Ondergrondse restafval voorziening Lidl Heistraat tijdelijk buiten gebruik	DeAfvalApp
8-2-2021	Wijzigingen afvalinzameling i.v.m. weersomstandigheden	Facebook
9-2-2021	Wijzigingen afvalinzameling i.v.m. weersomstandigheden	website
9-2-2021	LET OP! Voor de laagbouw wordt er deze week geen restafval ingezameld.	Facebook
11-2-2021	Gemeente op 15 en 16 februari gesloten	De Loop
11-2-2021	Voorkom het vastvriezen van afval. Wij geven tips!	Facebook
15-2-2021	Wijzigingen afvalinzameling i.v.m. weersomstandigheden	website
15-2-2021	Wijzigingen afvalinzameling i.v.m. weersomstandigheden	Facebook
15-2-2021	AANPASSINGEN AFVAL INZAMELING DEZE WEEK	DeAfvalApp
16-2-2021	PMD-campagne: Samen in dezelfde zak!	Hoffman-borden
17-2-2021	Ashorst papierinzameling gaat naar 3e woensdag	DeAfvalApp
19-2-2021	Inzamelgegevens 2021 zijn geupdate	DeAfvalApp
25-2-2021	Van koffieprut tot appelschillen … het mag allemaal bij het GFT	De Loop
28-2-2021	Informatie over diftar op de aanslag van de gemeentelijke belastingen 2021	
9-3-2021	PMD-campagne: Samen in dezelfde zak!	Hoffman-borden
11-3-2021	Sorteerwijzer PMD (infographic)	De Loop
24-3-2021	Mogelijke oplossingen voor luiers op 1 april in opiniecommissie	website
25-3-2021	Sluiting gemeente op Goede Vrijdag en Tweede Paasdag	De Loop
25-3-2021	Sorteerwijzer GFT (infographic)	De Loop
31-3-2021	Sluiting gemeentelijke kantoren op Goede Vrijdag en Tweede Paasdag	website
1-4-2021	Mogelijke oplossingen voor luierinzameling	De Loop
1-4-2021	Sluiting gemeente op Goede Vrijdag en Tweede Paasdag	De Loop
1-4-2021	Let op: i.v.m. pasen zijn er enkele wijzigingen in onze dienstverlening.	Facebook
1-4-2021	Medicijnafval? Lever het in (infographic)	De Loop
1-4-2021	Sorteerwijzer PMD (infographic)	De Loop
2-4-2021	Advies opiniecommissie over mogelijke oplossingen gescheiden luierinzameling	website
15-4-2021	Milieustraat te ver weg? Lever uw afval in bij het Grondstoffen Inleverpunt!	website
15-4-2021	Milieustraat te ver weg? Lever uw afval in bij het Grondstoffen Inleverpunt!	De Loop
15-4-2021	Sluiting gemeente op 26 en 27 april	De Loop
20-4-2021	Sluiting gemeentelijke kantoren op 26 en 27 april	website
20-4-2021	Milieustraat te ver weg? Lever je afval dan gratis in bij het Grondstoffen Inleverpunt!	Facebook
21-4-2021	Papierinzameling Brandevoort-Oost deze week op vrijdag 23 april	website
22-4-2021	Sluiting gemeente op 26 en 27 april	De Loop
22-4-2021	NIEUW: Grondstoffen Inleverpunt	DeAfvalApp
22-4-2021	Foute datum papier inzameling Brandevoort Oost	DeAfvalApp
23-4-2021	Let op: iv.m. Koningsdag zijn er enkele wijzigingen in onze dienstverlening!	Facebook
24-4-2021	Vanwege een storing waren geen reserveringen mogelijk voor de milieustraat	DeAfvalApp
29-4-2021	Sluiting gemeente op Bevrijdingsdag (5 mei)	De Loop
29-4-2021	Sorteerwijzer GFT (infographic)	De Loop
30-4-2021	Sluiting gemeente op Bevrijdingsdag (5 mei)	website
3-5-2021	Let op: Op woensdag 5 mei (Bevrijdingsdag) zijn alle gemeentelijke kantoren gesloten.	Facebook
6-5-2021	Nieuw: Afvalcoach voor persoonlijk advies bij afval scheiden	DeAfvalApp

6-5-2021	Hulp nodig bij afval scheiden? Maak een afspraak met de afvalcoach	website
6-5-2021	Hulp nodig bij afval scheiden? Maak een afspraak met de afvalcoach	De Loop
6-5-2021	Sluiting gemeente en afvalinzameling op 13 en 14 mei	website
6-5-2021	Sluiting gemeente en afvalinzameling op 13 en 14 mei	De Loop
6-5-2021	Los papier inzameling De Veste 1e en 3e donderdag van de maand	DeAfvalApp
12-5-2021	LET OP: i.v.m. Hemelvaart zijn er morgen en vrijdag enkele wijzigingen in onze dienstverlening!	Facebook
13-5-2021	In het E-loket kunt u zien hoe vaak uw restafvalcontainer is leeggemaakt	website
13-5-2021	Sluiting gemeentelijke kantoren vanwege Pinksteren	De Loop
19-5-2021	Sluiting gemeentelijke kantoren vanwege Pinksteren	website
20-5-2021	Beantwoording raadsvragen Groenlinks over restafval in Helmond/eerste resultaten Diftar	raad
20-5-2021	Sluiting gemeentelijke kantoren vanwege Pinksteren	De Loop
20-5-2021	Kattenbakkorrels voortaan bij restafval	DeAfvalApp
21-5-2021	LET OP: i.v.m. Pinksteren zijn er a.s. maandag 24 mei enkele wijzigingen in onze dienstverlening!	Facebook
25-5-2021	Start campagne 'Afval scheiden: doe mee, goed voor je portemonnee!'	DeAfvalApp
26-5-2021	Start campagne: ‘Afval scheiden: doe mee, goed voor je portemonnee!’	website
26-5-2021	Afvalscheiding	Hoffman-borden
27-5-2021	In het E-loket kunt u inzien hoe vaak uw restafvalcontainer is leeggemaakt	DeAfvalApp
27-5-2021	Start campagne: ‘Afval scheiden: doe mee, goed voor je portemonnee!’	De Loop
27-5-2021	Afvalscheidingswijzer (infographic)	De Loop
1-6-2021	College stemt in met luierinzameling op milieustraat	website
1-6-2021	Wist je dat je vanaf vandaag luiers gratis kunt inleveren bij Milieustraat Helmond?	Facebook
4-6-2021	Papier inzameling vandaag later dan normaal	DeAfvalApp
8-6-2021	‘Afval scheiden: doe mee, goed voor je portemonnee!’	Facebook
17-6-2021	Tips om maden te voorkomen	website
17-6-2021	Tips om maden te voorkomen	De Loop
17-6-2021	Tips om maden te voorkomen	Facebook
17-6-2021	Milieustraat te ver weg? Lever uw afval in bij het Grondstoffen Inleverpunt!	De Loop
17-6-2021	Binnenkort kun je deze prullenbak bewonderen in het centrum! Gefeliciteerd IKC Trudo met het winnen van de kunstprijs!	Facebook
18-6-2021	Milieustraat te ver weg? Lever uw afval in bij het Grondstoffen Inleverpunt!	website
21-6-2021	‘Afval scheiden: doe mee, goed voor je portemonnee!’	Facebook
22-6-2021	Tweede ronde Grondstoffen inleverpunt (GRIP): van 21 t/m 25 juni	DeAfvalApp
24-6-2021	Prijswinnaars bekend vijfde editie KLIEN IT	website
24-6-2021	Tips om maden te bestrijden	De Loop
25-6-2021	Super leuk, die oranje straten in Helmond voor het EK voetbal. Maar… onze afvalinzamelwagens kunnen er niet onderdoor als de vlaggetjeslijnen te laag hangen.	Facebook
1-7-2021	Vanaf 1 juli 2021 statiegeld op kleine plastic flesjes	De Loop
1-7-2021	Vanaf 1 juli 2021 statiegeld op kleine plastic flesjes	DeAfvalApp
1-7-2021	Vanaf 1 juli 2021 statiegeld op kleine plastic flesjes	website
1-7-2021	Let op! Vanaf vandaag betaal je € 0,15 statiegeld op kleine plastic flesjes	Facebook
5-7-2021	‘Afval scheiden: doe mee, goed voor je portemonnee!’	Facebook
16-7-2021	Na twee rondes staat de teller op bijna 14.000 kilo!	Facebook
19-7-2021	‘Afval scheiden: doe mee, goed voor je portemonnee!’	Facebook
22-7-2021	Afvalinzameling Helmond: Jullie zijn goed bezig, dankjewel voor jullie inzet!	De Loop
29-7-2021	‘Hendigheidjes’ van de afvalcoaches	De Loop
29-7-2021	Ben jij een echte afvalheld?	Facebook
30-7-2021	‘Hendigheidjes’ van de afvalcoaches	website
5-8-2021	‘Hendigheidjes’ van de afvalcoaches	De Loop
6-8-2021	‘Hendigheidjes’ van de afvalcoaches	website
9-8-2021	Maandag 9 augustus niet overal papier ingezameld	DeAfvalApp
10-8-2021	‘Hendigheidjes’ van de afvalcoaches: lever gebruikt frietvet en bakolie (gratis) in	website
12-8-2021	Bied uw afval voor 7.30 uur aan op de inzameldag!	DeAfvalApp
19-8-2021	Papierinzameling Brouwhuis NO dag later	DeAfvalApp
20-8-2021	Speel de afvalgame en ontdek hoe goed u bent in afval scheiden: www.eenafvalheldbespaartgeld.nl	DeAfvalApp
20-8-2021	‘Hendigheidjes’ van de afvalcoaches: afval gratis inleveren bij de milieustraat?!	website
27-8-2021	‘Hendigheidjes’ van de afvalcoaches: tips bij het scheiden van PMD	website
3-9-2021	‘Hendigheidjes’ van de afvalcoaches	website
16-9-2021	Heeft u thuis nog klein chemisch afval?	website
17-9-2021	Heeft u thuis nog klein chemisch afval?	DeAfvalApp
17-9-2021	Heb je thuis nog klein chemisch afval?	Facebook
30-9-2021	Haal in oktober gratis compost op bij de milieustraat	website
30-9-2021	Oktober = compostmaand!	Facebook
4-10-2021	Gratis omruilactie containers	website

5-10-2021	Gratis omruilactie containers: aanvragen kan nog tot en met 22 oktober	DeAfvalApp
5-10-2021	Gratis container omruilactie van 4 tot en met 22 oktober	Facebook
8-10-2021	Persbericht: Gratis omruilactie afvalcontainers	persbericht
13-10-2021	RIB 119 Evaluatie 1e half jaar diftar bij laagbouw	raad
21-10-2021	Derde ronde Grondstoffen inleverpunt (GRIP): van 1 t/m 5 november	website
21-10-2021	Derde ronde Grondstoffen inleverpunt (GRIP): van 1 t/m 5 november	DeAfvalApp
25-10-2021	Milieustraat te ver weg? Lever je afval dan in bij het Grondstoffen Inleverpunt!	Facebook
26-10-2021	Van GFT naar compost (filmpje afvalcoaches)	Facebook
28-10-2021	Milieustraat te ver weg? Lever uw afval in bij het Grondstoffen Inleverpunt!	website
28-10-2021	Derde ronde Grondstoffen Inleverpunt (GRIP): van 1 t/m 5 november	DeAfvalApp
4-11-2021	RIB 125: Evaluatie GRR Blink 2021	raad
17-12-2021	Openingstijden gemeente, milieustraat en afvalinzameling rond de feestdagen	website
17-12-2021	Gewijzigde openingstijden milieustraat tijdens feestdagen	DeAfvalApp
20-12-2021	Gewijzigde openingstijden milieustraat tijdens feestdagen	Facebook
28-12-2021	Eén jaar diftar achter de rug: dank jullie wel!	Facebook
29-12-2021	Inzameling kerstbomen: 10 januari tot en met 14 januari	website
29-12-2021	Donderdag 30 december GEEN papier inzameling in De Veste	DeAfvalApp

Bijlage 3: Voorlopige resultaten 2022

Inzamelcijfers 2020-2021-2022 (2022 berekend op basis van cijfers jan-aug).

Fractie / tonnages	2020	2021	2022
Rest	17.822	12.602	11.467
GFT	8.585	9.904	9.477
Papier	4.401	4.474	4.133
PMD	1.906	2.736	2.740
Glas	1.852	1.962	1.901
Textiel	512	546	522
Totaal	**35.078**	**32.225**	**30.241**

Aantal ledigingen van de minicontainers aan huis voor restafval en GFT (periode 1017-2022)

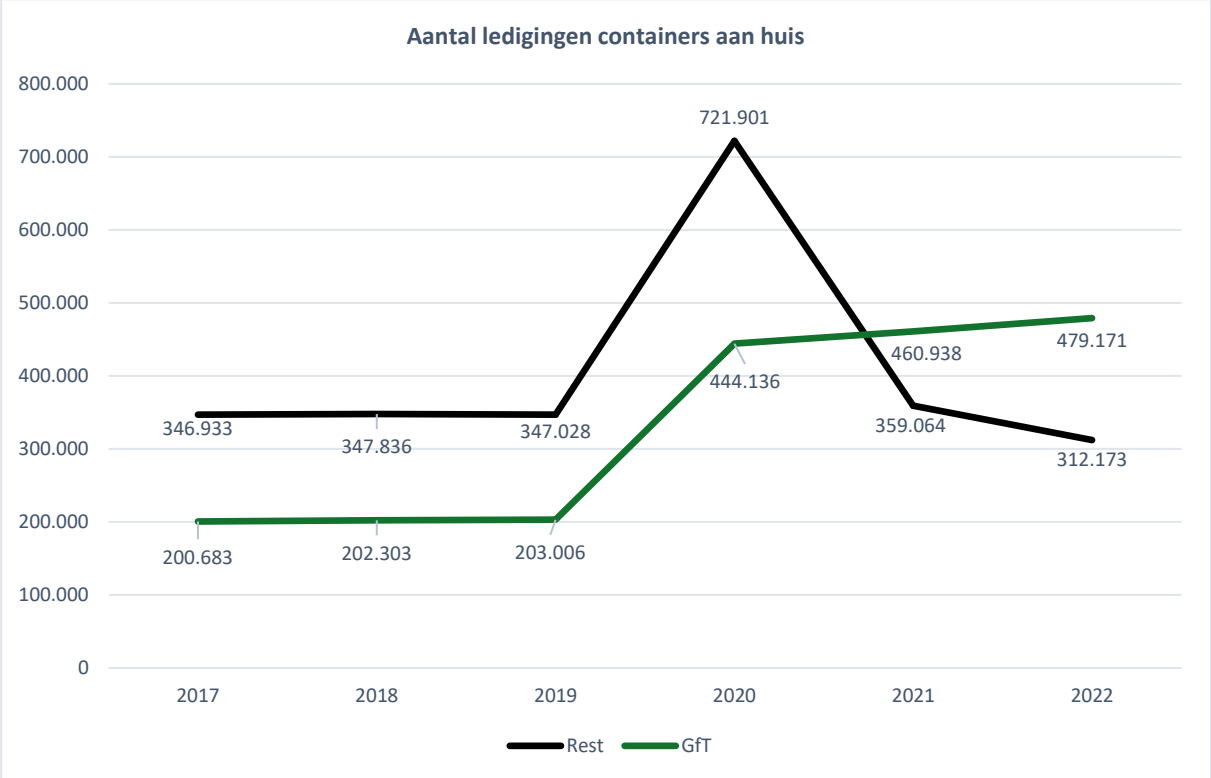

Bijlage 4: Bevindingen bewonersonderzoek

Inwonersenquête

In 2022 is een inwonersenquête gehouden om zo de ervaringen van inwoners omtrent het nieuwe diftar systeem in 2021 te achterhalen en tevens de acties omtrent het afval scheiden te evalueren. In het onderzoek stonden vier vragen centraal:

1. Hoe tevreden zijn de inwoners over het afvalbeleid?
2. Zijn de inwoners bekend met de verschillende mogelijkheden om hun afval te scheiden?
3. Zijn de inwoners hun afval beter gaan scheiden?
4. Hoe willen de inwoners geïnformeerd worden over het scheiden en aanbieden van hun afval?

In de onderstaande tabellen worden de vragen in beeld gebracht. Hierbij wordt telkens onderscheid gemaakt tussen inwoners met een eigen container en inwoners met gezamenlijke containers.

Vraag 1: Tevredenheid onder inwoners

- De afvalinzameling is beoordeeld met een 7,2. (2020: 7,7)
- Aantal onvoldoendes 14% (2020: 7%). Onvoldoendes op basis van:

Eigen container	Gezamenlijke container
De tarieven voor het inzamelen van afval zijn toch weer gestegen/te hoog/we moeten meer betalen maar krijgen er minder voor terug*	Afval wordt niet vaak genoeg opgehaald, afval hoopt zich op
6 Keer ophalen van restafval is te weinig t.o.v. de kosten (zorgt voor veel stankoverlast en ongedierte)	Geen mogelijkheid om gft te scheiden
Diftar zorgt voor meer afval gedumpt (men ziet nu vaker zwerfafval)	Ophalen van grofvuil moet terugkomen**

Figuur 13: Tevredenheid inwoners over afvalinzameling Helmond (vraag 1).
**Dit betreft het beeld van de inwoner.*
*** De gemeente haalt nog steeds grofvuil op, maar de inwoner ervaart dit niet zo.*

- Mogelijkheid tot afvalscheiding is beoordeeld met 7,6 (2020: 7,7)
- Aantal gegeven onvoldoendes 10% (2020: 7%). Onvoldoendes op basis van:

Eigen container	Gezamenlijke container
Afval (papier, gft en plastic) mag vaker worden opgehaald	Geen mogelijkheid om gft-afval te scheiden
Container voor plastic in plaats van een zak	Geen mogelijkheid om plastic te scheiden
In de zomer stankoverlast (met name van de gft, mag vaker opgehaald worden)	

Figuur 14: Redenen tot onvoldoende afvalinzameling Helmond.

Vraag 2: Bekendheid mogelijkheden afvalscheiding

- Meeste inwoners bekend zijn met de mogelijkheid om online een afspraak te maken voor de milieustraat.
- 60% van de inwoners is bekend met de berichten van de gemeente over afvalscheiding, de KCA-bus en de GRIP wagen.
- 25% van de inwoners is bekend met de afvalcoaches en de afvalgame.

Vraag 3: Scheidingswijze

- 40% van de inwoners geeft aan beter te zijn gaan scheiden dan in 2020. 50% geeft aan hetzelfde te scheiden.

- Inwoners met een eigen container geven bijna twee keer vaker aan dat ze meer zijn gaan scheiden dan mensen met een gezamenlijke container.
- Iets meer dan 50% van de inwoners geeft aan dat een bezoek aan de milieustraat bijdraagt aan het scheidingsgedrag.
- 40% van de inwoners die communicatieve uitingen van de gemeenten hebben gezien, geven aan dat het scheidingsgedrag hierdoor verbeterd. In 50% van de gevallen is dat niet het geval.
- Voornaamste redenen om beter te gaan scheiden zijn:

Eigen container	Gezamenlijke container
Bewuster van de kosten/kosten restafvalcontainer beperken	Scheiden wordt steeds makkelijker/intrinsieke motivatie
Bewuster geworden van scheiden/beter op gaan letten	Beter voor het milieu
Beter voor het milieu	Door plastic apart aan te bieden

Figuur 15: Redenen voor betere afvalscheiding onder inwoners van Helmond.

Vraag 4: Informatievoorziening

- Nagenoeg alle inwoners willen meer informatie ontvangen over de afvalinzameling.
- 60% van de inwoners geeft aan deze informatie via De Afval App te willen ontvangen.
- 40% geeft aan geïnformeerd te willen worden door middel van een brief aan huis.

JMA
Utrechtseweg 9, 3704 HA Zeist
T. 030 699 15 99 - info@jma.nl
www.jma.nl